

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18CoCsp/23/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8719202017
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8719202017.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a členov senátu JUDr. Mariany Muránskej a Mgr. Miloša Koleka v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., IČO: 31 575 951, so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, proti žalovanému: L. O., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q. XXXX/XX, O., o zaplatenie 4.018,11 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad č. k. 12Csp/38/2019 - 101 zo dňa 21.02.2020 takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje sa rozsudok.
- II. Stranám sporu nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Poprad (ďalej aj len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a nepriznal stranám sporu trovy konania.
2. Citoval ustanovenie § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka.
3. Dôvodil, že dňa XX.XX.XXXX bola medzi žalobcom a žalovaným uzavretá Zmluva o poskytnutí spotrebného úveru č. XXXXXXXXXXXXXXXX na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 6.000 eur s fixnou úrokovou sadzbou do splatnosti 10,9 % ročne. Zmluvu uzavretú medzi stranami sporu považoval za zmluvu spotrebiteľskú v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. v znení platnom v čase jej uzatvorenia. Žalobca konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, žalovaný je v danom zmluvnom vzťahu spotrebiteľom v zmysle tejto zákonnej úpravy. Dospel k záveru, že v prejednávanej veci k predčasnému zosplatneniu úveru nedošlo v súlade so zákonom ani v súlade s predmetnou úverovou zmluvou, teda na žalobcom tvrdenú skutočnosť ohľadom zosplatnenia nemožno prihliadnuť, tým pádom je žaloba predčasná, úverový vzťah naďalej trvá a žalovaná suma ako dlh, ktorý je po splatnosti teda neexistuje. Súd prvej inštancie nemal preukázané, že zosplatnenie úveru bolo doručené žalovanému, resp. že sa dostalo aspoň do jeho dispozície. Dodal, že žalobca pri uzatváraní úverovej zmluvy nepostupoval ani s odbornou starostlivosťou, keďže v žiadosti o úver sa uvádza, že žiadateľ, teda žalovaný, je zamestnancom, ale nie je uvedený ani jeho mesačný príjem a ani zamestnávateľ, ani typ príjmu.
4. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 a 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Žalovaný v konaní síce mal úspech v celom rozsahu, keďže žaloba bola zamietnutá, mal by teda nárok na 100 % náhradu trov konania, avšak v konaní si trovy neuplatnil, ani žiadne trovy mu nevznikli.

5. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. V prvom rade žalobca namietal, že súd prvej inštancie porušil právo žalobcu na spravodlivé súdne konanie a postupoval v rozpore so zásadou kontradiktórnosti súdneho konania, keď v rozpore s ustanovením § 151 CSP skúmal tvrdenia žalobcu, ktoré neboli žalovaným spochybnené. Ďalej uviedol, že v prílohe k odvolaniu priložil doručky, ktoré preukazujú, že žalovanému bola doručená výzva na predčasné splatenie úveru i opakované upozornenie tak na trvalú, ako aj na korešpondenčnú adresu. Je toho názoru, že pokiaľ súd považoval žalobný návrh za neúplný, tak mal žalobcu vyzvať na jeho doplnenie/opravu v zmysle § 129 ods. 1 CSP. Keďže tak neučinil, došlo k porušeniu jeho základného práva na spravodlivý proces v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) CSP. Vo vzťahu k posúdeniu bonity žalovaného uviedol, že preveroval bonitu žalovaného pred poskytnutím úveru a to jednak v žiadosti o poskytnutie úveru, v ktorej žiadateľ uvádza informácie o svojich majetkových pomeroch - aktívach i záväzkoch a lustráciou v registri bankových informácií za účelom preverenia záväzkov žiadateľa v bankových a nebankových spoločnostiach. Poukázal na to, že z listiny označenej ako „CREDIT REPORT ANALYTIC“ nemalo vyplývať, kde je žalovaný zamestnaný, či typ príjmu, ale to žalobca riadne vykonal dopyt do úverového registra, či si splnil zákonom stanovenú povinnosť uvedenú § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

6. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

7. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie zodpovedali vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto správnych skutkových zisteniach súdu prvej inštancie sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania. Na doplnenie správnosti a vo vzťahu k odvolacím námietkam uvádza odvolací súd nasledovne.

8. V podanom odvolaní žalobca namietal, že mu súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, tým, že ho postupom podľa ust. § 129 ods. 1 CSP nevyzval na doplnenie/opravu žaloby.

9. Obsah práva na spravodlivý proces je pomerne široký, pričom medzi jeho zložky možno zaradiť predovšetkým právo na prístup súdu, právo na súd zriadený zákonom, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo na vyporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na preskúmanie rozhodnutia. Porušenie ktoréhokoľvek čiastkového práva strany sporu postupom súdu predstavuje pochybenie súdu. O naplnenie uvedeného odvolacieho dôvodu však pôjde vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu znemožnil realizáciu práv strany sporu dosiahol určitú intenzitu, ktorá odôvodňuje záver o tom, že potom sa celé konanie nejaví ako spravodlivé. Konkrétne pochybenie súdu musí byť však hodnotené v kontexte celého konania, t.j. vplyv na ďalšie pochybenia, možnosť zvrátenia nesprávneho postupu, následky, atď. Zároveň tiež nie je možné prehliadnúť, že niektoré čiastkové práva, ktoré tvoria právo na spravodlivý proces zákon normuje ako samostatné odvolacie dôvody.

10. Ust. § 129 ods. 1 CSP predstavuje všeobecný režim odstraňovania väd podania vo veci samej. Za vadu podania sa považuje predovšetkým absencia niektorej obsahovej náležitosti stanovenej zákonom pre podanie, napr. ak podanie neobsahuje podpis toho, kto podanie robí. Vadou je aj nezrozumiteľnosť alebo neurčitosť podania. Nezrozumiteľným podaním je najmä také podanie, ktoré vzbudzuje pochybnosti o obsahu podania, predovšetkým z hľadiska jeho náležitostí. Neurčitým podaním vo veci samej je napríklad žaloba obsahujúca natoľko nedostatočné označenie žalovanej strany, ktoré neumožňuje jej presnú identifikáciu v tom zmysle, či ide o osobu fyzickú alebo osobu právnickú. Ak označí žalobca strany presne, nie je vadou podania okolnosť, že niektorá zo strán nemá

procesnú subjektivitu. Nezrozumiteľné podanie znamená, že si ten, kto podanie urobil svojimi tvrdeniami vzájomne odporuje, ponecháva nedokončené vety, uvádza nezmyselné argumenty nesúvisiace s vecou a podobne. Vadou podania sú v neposlednom rade aj zrejme chyby v písaní alebo počítaní alebo iné zrejme nesprávnosti.

11. V prejednavanej veci je z podanej žaloby zrejmým voči komu žaloba smeruje, strany sporu sú riadne označené, podanie je datované, podpísané, zrozumiteľné a zároveň obsahuje potrebné opísanie skutkových tvrdení, jej obsah je zrozumiteľný aj určitý. Vzhľadom k uvedenému nebolo dôvodným, aby súd prvej inštancie postupom podľa ust. § 129 ods. 1 CSP vyzýval žalobcu na odstránenie väd podania. Nepredloženie správneho listinného dôkazu preukazujúceho, že žalobca oznámil žalovanému predčasnú splatnosť celého úveru, nezakladalo prekážku konania a nebránilo súdu pokračovať v konaní, a teda nebol ani dôvod na odmietnutie podania, nakoľko nesplnenie dôkaznej povinnosti vyúsťuje do procesného neúspechu strany sporu.

12. Podľa § 151 ods. 1 CSP skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

13. Podľa § 186 ods. 2 CSP súd vychádza zo zhodných tvrdení strán, ak neexistuje dôvodná pochybnosť o ich pravdivosti. Na zmeny v tvrdeniach o skutočnostiach, na ktorých sa strany dohodli, súd neprihliada.

14. Podľa § 295 CSP súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz.

15. Vo vzťahu k odvolacím námietkam odvolateľa, že súd prvej inštancie mu nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a to tým, že postupoval v rozpore s ust. § 151 CSP, odvolací súd uvádza nasledovné. Pre ďalší procesný postup súdu v sporovom konaní má zásadný význam zistenie, ktoré skutkové tvrdenia sú sporné a ktoré nesporné. Ak má súd dôvodné pochybnosti o pravdivosti zhodných tvrdení strán, vykoná ohľadom nich dokazovanie. V sporovom konaní však musí strana navrhnúť dôkaz na ich preukázanie (okrem sporov s ochranou slabšej strany). Medzi spory s ochranou slabšej strany je aj spotrebiteľský spor. V prejednavanej veci ide nepochybne o spotrebiteľský právny vzťah ako uviedol súd prvej inštancie v bode 12. odôvodnenia napadnutého rozsudku. V zmysle § 295 CSP súd prvej inštancie majúc, že existuje dôvodná obava o pravdivosti zhodných skutkových tvrdení strán sporu vykonal dokazovanie ohľadne doručenia oznámenia o predčasnej splatnosti úveru žalovanému a dospel k záveru o neunesení dôkazného bremena v tomto smere. Z uvedeného vyplýva, že súd prvej inštancie neznemožnil žalobcovi nesprávnym procesným postupom uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.

16. Odvolací súd dáva do pozornosti, že Civilný sporový poriadok v čl. 8 Zásad ukladá stranám sporu povinnosť označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu. Nedodržanie tejto povinnosti vedie k neuneseniu bremena tvrdenia v civilnom spore. V sporovom konaní je súd limitovaný skutkovými tvrdeniami strán sporu, nakoľko sporové konanie sa riadi zásadou formálnej pravdy. Platí, že strana sporu je povinná tvrdiť skutočnosti, ktoré sú na základe hmotného práva spôsobilé privodiť jej úspech v spore. Povinnosť tvrdiť podstatné a rozhodujúce skutočnosti znamená, že je potrebné uviesť všetko to, čo je obsiahnuté v skutkovej podstate hmotnoprávnej normy (skutočnosti spôsobilé na základe hmotného práva privodiť úspech strany v spore). Hmotné právo určuje, ktoré skutočnosti sú podstatné a rozhodujúce. Následkom porušenia povinnosti žalobcu substancovane tvrdiť je zamietnutie žaloby bez dokazovania.

17. Podľa § 53 ods. 9 OZ, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

18. Správne súd prvej inštancie skúmal splnenie zákonných podmienok na vyhlásenie predčasnej splatnosti spotrebiteľskej zmluvy podľa § 53 ods. 9 OZ. Z listu žalobcu zo dňa 21.03.2019 (č. I. 31 spisu)

je zrejmé, že využil svoje právo podľa ust. § 565 OZ a pre nesplnenie splátok žiadal o zaplatenie celej pohľadávky.

19. V prejednávanej veci žalobca založil svoje skutkové tvrdenia o predčasnom zosplatnení na predložení druhej upomienky/opakovaného upozornenia zo dňa 16.01.2019 a výzvy na predčasné splatenie úveru zo dňa 21.03.2019, majúc za to, že v konaní uniesol dôkazné bremeno v tomto smere. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že žalobca preukázal, že upozornil žalovaného, že požaduje splatenie celej pohľadávky. Listom zo dňa 16.01.2019, označeným ako opakované upozornenie, žalobca žiadal žalovaného o zaplatenie dlžnej sumy vo výške 246,72 eura najneskôr do 21.01.2019 a zároveň ho upozornil, že v prípade neuhradenia dlžnej sumy uplatní žalobca svoje právo vyplývajúce z § 565 Občianskeho zákonníka a požiada ho o zaplatenie celej pohľadávky. Na základe výzvy súdu prvej inštancie žalobca predložil doručenkú k tomuto listu, z ktorej je zrejmé, že žalovaný list prevzal na adrese Rakúsy 295 dňa 22.01.2019.

20. I keď žalovaný bol v konaní nečinný a nesporel skutkové tvrdenia žalobcu, súd prvej inštancie majúc na zreteli spotrebiteľský charakter sporu a ochranu slabšej strany sporu nebol povinný v prípade dôvodnej pochybnosti o pravdivosti tvrdení žalobcu (o nepreukázaní, že žalobca doručil žalovanému oznámenie o predčasnej splatnosti celého úveru), osvojiť si skutkové tvrdenia žalobcu a bez dokazovania ich zobrať za základ svojho rozhodnutia. Preskúmaním spisu odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie konštatuje, že nebolo zo strany žalobcu preukázané, že nim predložená listina - Výzva na predčasné splatenie úveru zo dňa 21.03.2019 bola doručená žalovanému, resp. že sa dostala aspoň do jeho dispozície. Súd prvej inštancie majúc pochybnosti o tvrdeniach žalovaného, ho vyzval na predloženie doručenkú k Výzve na predčasné splatenie úveru zo dňa 21.03.2019. Zo žalobcom predloženej doručenkú (č.l. 89 spisu) je zrejmé, že žalovanému bola táto výzva zasielaná na adresu O., Q. neobsahuje podaciú pečiatku a z relácie poštového doručovateľa na zadnej strane listu datovaného dňom 28.3.2019 je zrejmé, že adresát je neznámy. Ako správne podotkol súd prvej inštancie adresa trvalého bydliska žalovaného uvedená v úverovej zmluve je síce O., Q. XXXX/XX, ale ako korešpondenčná adresa je uvedené P. XXX, teda adresa, na ktorej žalovaný aj prevzal druhú upomienku/ opakované upozornenie.

21. Správne preto uviedol súd prvej inštancie, že žalobca nepredložili doklad o tom, že sa Výzva na predčasné splatenie úveru zo dňa 21.03.2019 dostalo do dispozičnej sféry dlžníka. V tomto smere žalobca neuniesol dôkazné bremeno, že by predmetná výzva bola doručená žalovanému. Keďže žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie nepreukázal doručenie takéhoto upozornenia, stotožňuje sa odvolací súd s právnym názorom súdu prvej inštancie, ktorý na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru v danom prípade neprihliadal.

22. Odvolací súd konštatuje, že v zmysle § 383 CSP odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie. Odvolací súd nemôže prehodnotením dokazovania, ktoré vykonal súd prvej inštancie, odlišne posúdiť skutkový stav prejednávanej veci. Táto zásada vyplýva z princípu neúplnej apelácie. Výnimkou sú prípady, v ktorých odvolací súd dokazovanie zopakuje alebo doplní. Ak je odvolací súd toho názoru, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu zopakuje sám. Odvolací súd môže doplniť dokazovanie vykonaním ďalších dôkazov navrhnutých stranou, ak ich nevykonal súd prvej inštancie, hoci ich strana navrhla, ako aj doplniť dokazovanie za podmienok uvedených v § 366 CSP, pokiaľ pôjde o tzv. novoty v odvolacom konaní. Odvolací súd je aj počas odvolacieho konania povinný prihliadať na prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, ktoré doteraz neboli použité, ale len vtedy, ak sa týkajú procesných podmienok, sa týkajú vylúčenia sudcu, alebo nesprávneho obsadenia súdu, má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, alebo ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Právo tzv. novôt v odvolacom konaní je v systéme neúplnej apelácie nastavené reštriktívne ako výnimka z pravidla, že v odvolacom konaní spravidla nie sú prípustné tie prostriedky procesného útoku alebo obrany, ktoré neboli procesnou stranou uplatnené pred súdom prvej inštancie. V prejednávanej veci žalobca počas celého konania pred súdom prvej inštancie mal vytvorený dostatočný právny i časový priestor na preukázanie svojich tvrdení o doručovaní výzvy na predčasné splatenie úveru žalovanému, najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. Vo veci bolo vykonané dokazovanie listinnými dôkazmi, na základe ktorých potom súd prvej inštancie dospel k správne právnemu záveru. Pokiaľ žalobca

predložil doručku, teda dôkaz o doručovaní výzvy na predčasne splatenie žalovanému na adresu P. XXX, až v odvolacom konaní, ide o tzv. „nepripustnú novotu“, na ktorú odvolací súd neprihliadal.

23. Judikatúra súdov vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004, sp. zn. III. ÚS 209/04).

24. Majúc na zreteli uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie s osvojením si jeho dôvodov ako správny potvrdil podľa ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP.

25. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalovaný bol úspešný, no v priebehu odvolacieho konania mu žiadne preukázateľné trovy nevznikli a žalobcoví ako procesne neúspešnej strane nárok na náhradu trov odvolacieho konania nevznikol. Odvolací súd vychádza z čl. 17 základných princípov CSP zakotvujúceho procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy konania nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania.

26. Rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).